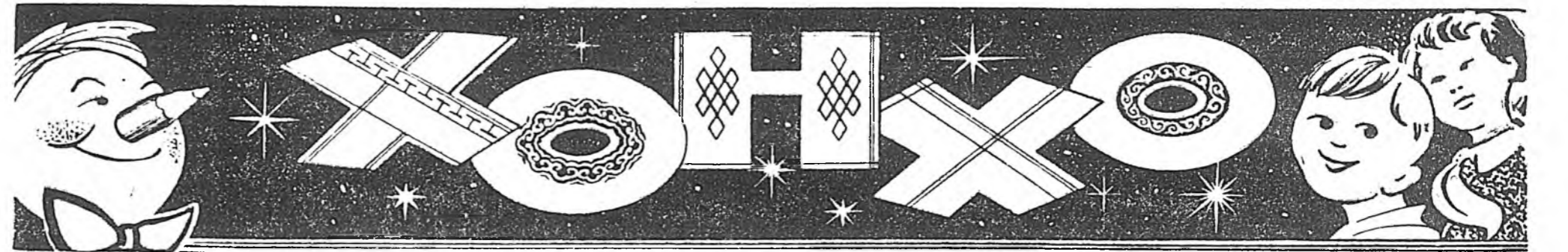


Малын районийн Мэлэ-Бортны найман жэлэй хүр-
200 гаран үхибүүд хуража байдаг. Тэднэр эхн
дхаа захалжа, түрэл хэлэ, литература оролдо-
лор шудална.



гэжүүд ябахан Надя Шагду-
ва, Римма Цыренжапова, Сан-
жамбал Дармаева гэшүүд
тэндэ бэрхээр хабваажма,
малтаалдашье, шигналдашье
хүртээ эрээ агша гэн. М.

хэлэнэй ба литературын пред-
медүүдтэ харуулга ехэтэй-
гээр хандадаг болгохо гэжэн
ха юм даа. Тэрнине бэлүүл-
хэ таналтайгаар шадал эр-
гээрээ хүдэлгэдэнэ гэжэ.

ХУРАГШАДАЙ НАЙРУУЛГАНУУДЫАА

ХАЙРАТАЙ БОРБИЛОО

Нэгтэ би үнэндээ ошобоб.
Горхондо хүрэхэдэ, мүйлхэн
дээрэ олон борбилоонд хуу-
ба. Дүтэлхөөрн, тэднэр
ишэ тийшэ дүрвэлдэн нидэ-
шэб. Харин нэгэл борби-
лоохой тэндэ үлэшэб. Би
тэрэнэй хажууда ошохо аба-
ха гээбэ, теэд тэрэ абаба-
гүй. Бишыхан хоорхэн шубуу-
хайн хабарханууда мүйлхэндэ
налдашан байба.

Тэрнине ехэ хайрлага, хур-
гаара мүйлхын гэдхээгээ,
алыхан татажа абаад нид-
хүүлшэб. Тэрэ чик-чирик—шайн
даа! гэн, бэшээнэйгээ хойно-
хоо нидэшэб.

ЦЫРЕНЖАПОВА Ариона, 5-дахн классай хурагша.

ҮНЭГЭН БА ХУЛГАНАНУУД

Хулганууд үнэгэнэй нү-
хэсэб. Теэд нэгтэ хулган-
нууд үнэгэнхөө тэрелжэ, по-
ли дээрэ ошохо, тэндэ бай-
даг болобо. хүннидөө тэднэр
үнэгэнэй гэртэ эржэ, мя-
хынь хулуужа эдидэг байба.

ЦЫРЕНЖАПОВА Ариона, 5-дахн классай хурагша.

МИИСГЭЙ БА ХУЛГАНА

Урда сагта миисгэй хулгана
хоёр хамта ажнуудайг бай-
ба. Теэд тэдэ хоёр хоорондоо
эзгүй, багтана эдидэг хэн ха.

МУДАНОВА Санжма, 5-дахн классай хурагша.

НОРЖОМО

Дүрбэтэй болобошье наа,
томо болобо гэжэ нэнэнгүй,
Норжомо эбэр угжаа урөөл
хүлхэнэ занда. Тэрэнэй урөөл
хүлхэнэ аргадашье гүжашье
ядаа. Норжомые угжаа на-
ганадаха арга байбагүй.

ХАЛЮУН ДАХА

Халюун даха оё.
Халюун дахын шэнэдэ
Халюун түрөөдэ гоёе.
Бүгын шүбөөш нааншама,
Булан даха оё.
Булган дахын шэнэдэ
Балч түрөөдэ гоёе.

ХЭНЭЙХИ?

Хойто янгай шэлүүнэй.
Хойнон шэнэ шэлүүнэй
Хойто хүдөө бүдэртэй,
Тиймэ найхан шэлүүнэй
Хөнэй хубүүн харбажа,
Мэргэн солобо дуулахаань?

ХҮРГЭЭЛ

Түлгэн хойнонй төлөөлө
Түрэн хүндэ болгоёл.
Түрэн хайрата үрнэе
(Хурагшадай сулгуулбартай).

ХАДАМАЙ БАСАГАНДА

Хүүхэн түрэнэй хубитайдаа
Хүнэй болобо гэжэш.
Харида заяатай
Түрэнхэндэ
Хадамай болобо гэжэш.
Хари холын ниотагта
Харалгатай ябарай,
Өөрн дүлээн дайдаана
үршөөлэй ябарай.

ХЭШЭГ АБАХАДАА

Агта хүлэгтэ ашаан боложо,
агта хүр хуримда
хүрэг боложо ерэн эдэнтнай
хэмгүй ехэ боложо,
үри хүүгэднэй үнэр баян жарга!
Эминг мориндо ашаан боложо,
эц түр хуримда
хүрэг боложо ерэн эдэнтнай

ХЭЛЭГДЭДЭГ ҮРЭЭЛ

Үбэрөө дүүрэн хүлгэй
боллоорой,
Хүнэйтөөр дүүрэн
хүбүүтэй болоорой.
Хари хүндэ хэлүүлэнгүй,
Хара ноолод хуулангүй
Хатан янзаар жаргаарай.
6-дахн классай хурагша
ДАРМАЕВА Үрэнэ,
бэшэжэ абаа.

«ОРЬЁЛ ӨӨДЭ» ЭРМЭЛЗЭН..

Горкинэй нэрэмжэтэ Москва-
гай Литературы институт дүүр-
гээд, мүнөө Захаанкын райо-
ной «Ажалай туга газетин хару-
улсагата секретарар ажалла-
даг Н. Шагдува тийшээ «Донон
үнгин холонго» гэжэ повесть,
бусадын шүлгүүдэ
журин анхарада таби-
хан байба. Тийгээ манай кру-
жок республикын Гэгээрэлэй
министерство болон Багшана-
рай мэргэжэл дэвшүүлэгч
институдтай зүгөө грамотаар
шагнагдаа хэн.

Республиканска следста ха-
баадсалга хадаа нэгэ өн-
доо түрлэй хэлэндэ тон ду-
раат хүүгэдэе урмашуулан
шангал гэжэ бээ. 1983 ондо
кружогийнай эдэбхитэй гү-
шүүн Дармаева Вера репуб-
ликанска следста ошохо эрх-
дэ хүртэлэн юм. Теэд ямар-
шоб шалтаганаар тэрэ слет
болоогүй хэн. Энэ тон муу.

Кружогийнай хүдэлмэрин
гол зорилго хадаа хурагшадэе
уран гоёр уншуужа хура-
ха, шэнэ зохиолуудтай танил-
суулаха, илангаа оорынгоо рай-
онхоо урган гаржа байхан
зохиолшодой номуудтай танил-
саха, буряд литературалаа гүй-
цэргээр шудалха, хурагшадэе
явза бүрэн бэлгэ шадбарниэ
элирүүлэхэ, хүгжөөхэ, буряд

Бидэ улам савшаа урмашан,
сог залитайгаар хүдэлжэ эх-
лэ хэмди. Мэн түрүүн түрэл
хэлэнэйгээ кабинет уран го-
еор шэлгээбди. Кабинет соо-
най «Уран Дүшэ», «Түрэл ор-
ноо матан дууланай», «Түрэл
хэлэн, түрэлэн дайда», «Мүн-
эрдэмэй аршаан булга», «Мүн-
өөдэр хэсээдэ», «Хэн боло-
хо», «Нинтэ хуралсалай дүр-
шл ба шадбарни гэгэн стэн-
дүүдэ, уран зохиолшодой порт-
ретүүдэ, «Буряд хэлэн—Бай-
гал далай, бурьялаа эршэтэй
аршаан бэйлэй» гэжэн уран гээ-
хэ мэтэ үлгөтэй байдаг. Ху-
рагшадэе гэрээр абабоумд

ДУУН

Хааянал, шааянал
Мэлэнийн —
Хабарай бороодо үерлөө юм гү?
Донтодонол, дууланай —
хүүхдэн —
Дулахан үдэрыс угтаа юм гү?
Найганаал, хүүхэнэд ой модон —
Намарай һэбшэнэдэ ишүүлэе юм гү?
Дууланал, минһэрнэл басагана —
Дулахан үдэрыс угтаа юм гү?

ҮБЭЛ

Буряд баян ниотагтам
Буурал үбгэн айлшалба.
Мандэ гэжэ энэһэндэл,
Мүнгөн шарайгаа дэлгэбэ.
Сэнхир огторгой бүрхэжэ,
Сайхан одоо оробо даа.
Сагаан хүнжэлөө дэбдижэ,
Сэлгэхэн ниотагтам хушаба даа.

Б. ДАРМАЕВА Аюна, 7-дохн классай хурагша.

ЁОХОРОЙ ДУУНУУД

Тохомой шэнээн газарта
тойрон байжа хатарай.
Толгой дээрэхи зүүбшээ
хангир янгир хатарай.

Гэрэй шэнээн газарта
гэгшэн байжа хатарай.
Гээгээ дээрэхи зүүбшээ
хангир янгир хатарай.

Хороом сабинн шэнэхэндэ
хура ходо ороной даа.
Холшор наһанай залууда
наадаан ходо болоной даа.
Шоборооб сабинн шэнэхэндэ
саһан ходо ороной даа.
Сайхан басым залууда
наадаан ходо болоной даа.

Далай ото тамарха
даагантай ямар юм!
Дайда соогоо зугаалха
Үетэнгэй ямар юм?

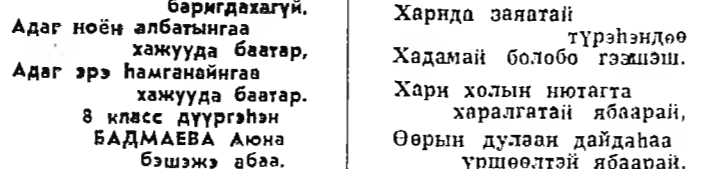
Уна ото тамарха
унагантай ямар юм?
Улад соогоо зугаалха
үетэнгэй ямар юм?

Хараасгай наадаан
харшаа тойроо гэлсэнэ.
Хамаг зоний наадаан
колхозойнгоо клубта гэлсэнэ.

Булжамарай наадаан
утаа тойроо гэлсэнэ.
Булган зоний наадаан
энэл клубта гэлсэнэ.

ДАРМАЕВА Вера бэшэжэ абаа.

ТАХУУНАЙ. (Хода Намсаревай расказгаар). 6-дахн классай хурагша Саян Очировай зураг.



УРДАНАЙ АЯЛГАНУУД ЖАРГАЛТАЙ

Нугаһан, нугаһан шубуунай
Нуурайнгаа дунда жаргалтай.
Нахилзаһан дүүхэмнай
Найрайнгаа дунда жаргалтай.
Галуун, галуун шубуунай
Голойngoо дунда жаргалтай.
Гангуурдан дүүхэмнай
Нүхэдэнгоо дунда жаргалтай.

УУРҮУШЫН МҮРНҮҮД

УУХУХАЙ

Ууруушын мурнууд
Ууруушын мурнууд
Ууруушын мурнууд
Ууруушын мурнууд

САГАА

Сагаан хубэн саһаханууд
Сагаан хубэн саһаханууд
Сагаан хубэн саһаханууд
Сагаан хубэн саһаханууд

ЦЫРЕНЖАПОВА

Буда, 8-дахн
классай хурагша.

БУЛЖАМУУР

Хабарай дулаан үглөөгүүр
Хөөрхөн заахан булжамуур
Хөнгөө найхан дуугаараа
Хүнэй зүрхэ уяруулжа,
Зунай дулаан үглөөгүүр
Заахан хөөрхөн булжамуур
Зулгэй урихан дуугаараа
Зоной сэдхэл байсуулжа.

Урда хормоиень

Урда хормоиень
Ури ашанарын гэгшэг.
Ямарн жэлэй жаргал
харжа ябагты,
Наян жэлэй найр үзэжэ
ябагты.
Сэргэнхөөтэй хүлэг оу
таһарга,

СЭДХЭЛХӨӨТНЭЙ

Сэдхэлхөөтнэй нүхэд бү
таһарга.
Ула шэнги үндэр
Хаатай,
Далай шэнги номгон
зүрхэтэй,
Холы харжа, бүлэлэн
тоирохо
Космонавт хубүүд,
осавалдай олоорой!
Газар хотоймо баян,
101 хотоймо Үнэр,
Нал малй эзэн олодо,
Найман үхибүүнэй эжы,
аа болоорой!
Төөлэй хүндэхэ хүчүүтэн
оложо,
Түрөөр бууха басагатай
оложо,
нахал сагаан таабай
оложо,
нашгаг сагаан төвийн
оложо жаргаарай!
(Хурагшадан
сулгуулбаринаа).

УРЭ ДЭЭРЭ

Урда хормоиень
Ури ашанарын гэгшэг.
Ямарн жэлэй жаргал
харжа ябагты,
Наян жэлэй найр үзэжэ
ябагты.
Сэргэнхөөтэй хүлэг оу
таһарга,

УРЭ ДЭЭРЭ

Урда хормоиень
Ури ашанарын гэгшэг.
Ямарн жэлэй жаргал
харжа ябагты,
Наян жэлэй найр үзэжэ
ябагты.
Сэргэнхөөтэй хүлэг оу
таһарга,

УРЭ ДЭЭРЭ

Урда хормоиень
Ури ашанарын гэгшэг.
Ямарн жэлэй жаргал
харжа ябагты,
Наян жэлэй найр үзэжэ
ябагты.
Сэргэнхөөтэй хүлэг оу
таһарга,

УРЭ ДЭЭРЭ

Урда хормоиень
Ури ашанарын гэгшэг.
Ямарн жэлэй жаргал
харжа ябагты,
Наян жэлэй найр үзэжэ
ябагты.
Сэргэнхөөтэй хүлэг оу
таһарга,

УРЭ ДЭЭРЭ

Урда хормоиень
Ури ашанарын гэгшэг.
Ямарн жэлэй жаргал
харжа ябагты,
Наян жэлэй найр үзэжэ
ябагты.
Сэргэнхөөтэй хүлэг оу
таһарга,

УРЭ ДЭЭРЭ

Урда хормоиень
Ури ашанарын гэгшэг.
Ямарн жэлэй жаргал
харжа ябагты,
Наян жэлэй найр үзэжэ
ябагты.
Сэргэнхөөтэй хүлэг оу
таһарга,

УРЭ ДЭЭРЭ

Урда хормоиень
Ури ашанарын гэгшэг.
Ямарн жэлэй жаргал
харжа ябагты,
Наян жэлэй найр үзэжэ
ябагты.
Сэргэнхөөтэй хүлэг оу
таһарга,

